

megfelelően:

Több konvektor, Héra készül az idén

(Kiküldött munkatársunktól.) Az ország gázfelhasználási programjának megfelelően egyre több háztartásban fűtenek, főznek gázzal. Az újabb bekapcsolásokhoz, az épülő új lakótelepek felszereléséhez 1968-ban sok ezerrel több korszerű készülék szükséges, mint az elmúlt évben. A konvektorok gyakran hiányoztak a szaküzletekből, a tűzhelyekből sem volt mindig elegendő a mennyiség az elmúlt években. A kereskedelem az NDK-ból, Romániából is vásárolt, enyhítve a hiányokat. A külföldi készülékek — konvektorok, hősugárzók — ára 1968-ban jelentősen emelkedett, míg a hasonló minőségű magyar készülékek ára alig változott; a vásárlók

fokozottan érdeklődnek a magyar berendezések iránt. A Fővárosi Gázüzemeltetők Gyártó Vállalat igazgatója, Siklósi József arról tájékoztató, hogy az üzem felkészült a megnövekedett igények kielégítésére.

A gázkészülékeket gyártó vállalat évek óta növeli termelését, de az elmúlt esztendő feladataihoz képest is nagyobbra készül az idén. Az építőipar,

a kereskedelem megrendelésére sok ezerrel több fűtőberendezést állítanak elő, előreláthatóan 35 ezer föld- és városigáz-tűzelésű konvektort, és 15 ezer közkezevelt Héra cserépkályha gázégetőt. A gázkonvektorok nagy része az új lakásokhoz készül, de az igényeknek megfelelően jut belőlük az áruházaikba is.

A termelés növelése mellett alapos műszaki fejlesztéssel is foglalkoznak:

néhány új típusú konvektor és egy hősugárzó sorozatgyártását előkészítették. A konvektorokhoz az eddigi megoldás helyett biztonságosabb elektromos gyújtórészt kísérleteztek ki és

a gyár — külön kérésre — a gázkonvektorokra automatikus hőfokszabályzót is beépít majd. Nagy gondot fordítanak a konvektorok külső formájára, a nagyobb választékra: megjelenik luxusivitelű, márvánnyal díszített konvektor.

A második félévben új hősugárzó kerül le a szerelőszalagokról.

Az új Calor nevű készülék nemcsak konyha, fürdőszoba, hanem kisebb lakószobába fűtésére is alkalmas lesz — ennek érdekében gyújtóláng-biztosítóval szerelik fel. A vállalat a háztűzhelyből is többet gyárt az idén: előreláthatólag 45 ezer készüléket.

Siklósi József azt is elmondotta, hogy a vállalat figyelembe veszi a gyorsan növekvő igényeket, ismeri a szegedi földgázprogram nyújtotta lehetőségeket is. A termelést évről évre fokozzák, hogy a városi gázzal a földgázra való áttéréshez elegendő tűzhelyet és fűtőkészüléket készítsenek.

M. I.

Tanácskozások a szocialista nemzeti egységről

Lezárult a szocialista nemzeti egység erősítésének kérdéseivel foglalkozó elméleti munka első szakasza. A múlt év végén csaknem száz közéleti személyiséget és tudóst kértek fel a különböző részterületek megvizsgálására, valamint a jelenlegi helyzet és a további tenivalók sokoldalú elemzésére.

A napokban elkészültek a viták tapasztalatait összegező kisebbfajta tanulmányok, amelyeket a következő hetekben szélesebb körben is megvitáznak. Az öt másik témakörrel foglalkozó albizottság véleményét és értékelését tartalmazó dokumentumokat a megyei népfőbizottságok, illetve a budapesti népfőbizottság rendelkezésére bocsátják. Egyet-egyet legalább két, általában azonban több testületben is megvitáznak, s a megbeszélésekre a helyi politikusokat és szakembereket is meghívják.

A szocialista nemzeti egység erősítésének és társadalmi életünk fontos, időszerű kérdéseit felölelő elemzések tapasztalatait a Hazafias Népfőbizottság IV. kongresszusa elé terjesztik.

Erkezknek a személyautók

Idén 23 ezer kerül forgalomba

Székely Károly, a Merkur Személygépkocsi Kereskedelmi Vállalat igazgatója csütörtökön délután a Magyar Autóklubban tájékoztatta az újságírókat az autók kereskedelmi idej terveiről a várható gépkocsiállásról.

Elmondotta egyebek között, hogy a vállalat a múlt esztendőben 23 000 személygépkocsit értékesített, s az idén is hasonló mennyiségű forgalomba hozásával számolnak. Ehhez mintegy 17 000 kocsi a baráti országokkal kötött államközi

szerződések alapján már megrendeltek, s ezek a kocsik érkeznek. Az idén a tervezett kocsimennyiség — ugyanolyan, mint tavaly — aránylag megnyugtató ellátást biztosít, a típus szerinti igényeket azonban még nem tudják kielégíteni. A szerződések alapján 5000 Trabant, 4500 Skoda, s — az eredetileg szervezett — 3000 helyett — ugyancsak 4500 Wartburg, valamint 3100 Moszkvics érkezését várják az idén.

Jelenleg mintegy 18 000 olyan kocsimegrendelést tartanak nyilván, akik befizették a kocsit. Miután a választék nem teljesen felel meg az igényeknek, a vállalat a Wartburg, a FIAT, a Renault kocsik igénylőinek — amennyiben megfelel nekik — soronkívüliséget biztosít Moszkvics, Skoda és Volkswagen személygépkocsi vásárlásra.

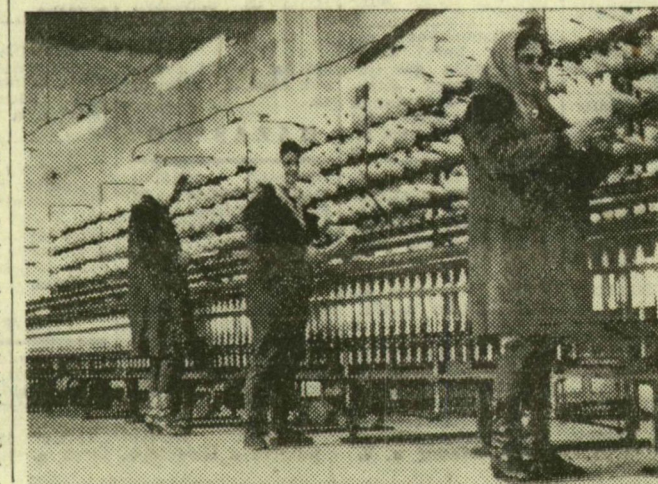
A Merkur fokozottabban kíván kapcsolódni a használt autók értékesítésébe. Tervezi például, hogy országos hálózatot hoz létre a használt gépkocsik eladására.

Segítség a szövőiparnak

Kübekháza a Sarló-Kalapács Termelőszövetkezet a volt mozi helyiségben egy kis cernázó műhelyt rendezett be. Itt a Győri Pamutszövő Vállalattól kapott nyersanyagot, pamutfonalat cernáznak fel. Ez nagy segítséget jelent a gyárnak, ahol kapacitás hiányában gondot jelent az áru előkészítése, a szövőgépek folyamatos kiszolgálása. A szöveteket is jól jár, mert a mezőgazdasági holt idényben több tagjának nyújthat munkalehetőséget.

Első képként a cernázó műhely berendezése látható, a másikon a kész gombolyagot mutatja be Markos Jánosné.

Tóth Béla felvétele

Nyilvános vita Tápén az új tsz-alapszabály tervezetről

Csongrád megyében elsőként a tápéi Tiszatáj Tsz gazdái vitatták meg tegnap a községi művelődési házban termelőszövetkezetük új mintaalapszabály-tervezetét. A közeljövőben ugyanis az új tsz-törvény szellemében valamennyi közös gazdaságban új „alkotmányt” kell majd kidolgozni, s elfogadás végett a közgyűlés elé terjeszteni.

Vass Lajos, a tsz elnöke elmondotta, hogy az új alapszabály-tervezet szerkesztő bizottsága a közeljövőben több termelőszövetkezeti vezetőt is megtaggyalta az itt előterjesztett javaslatot. A tsz ellenőrző bizottsága pedig már eddig is több módosítást javasolt. Dr. Szabó Dezső, a tsz jogtanácsosa rámutatott arra, gondoskodtak arról, hogy a tervezetet a gazdák is megkapják. A tápéiak alapszabály-tervezete a gazdák alapvető kötelezettségeként mondja ki a közös munkában való részvételt.

A vitában felszólalók közül többen is sokallták az egy dolgozó tag részére egy évre előírt munkanapok számát. Kérték: olyan éves munkanormákat állapítsanak meg a végleges alapszabályban, melyek reálisak, teljesíthetők. Nagy érdeklődést váltott ki a gazdák körében a korábbi gyakorlat-tól eltérő részgyűlések szerepe, hasonlóképp a tsz ellenőrző bizottság megnövekedett jogköre is. A tervezet értelmében az ellenőrző bizottság teljesen független a

vezetőségtől, kizárólag a közgyűlésnek tartozik felelősséggel, mely öt évre választja.

Alapos vita keletkezett a különféle segélyezések és a fizetett szabadság körül is. A Tiszatáj Tsz a korábbi években segélyek címén átlagosan közel kétféle forintot fizetett ki. A jövőben a segélyek odaitélésénél — mondja ki az alapszabály-tervezet — azokat kell elsőbbségben részesíteni, akik kimerültek munkateljesítményeikkel, magatartásukkal valóban részgálgtak erre. A tagok betegségi, szülési, temetkezési segélyre, üzemi étkezésre és fizetett szabadságra tarthatnak igényt, akkor, ha a számukra az alapszabályban előírt munkanormákat teljesítik.

Kormánykerék

A napokban bejártam minden műszaki boltot, autoalkatrészt árusító üzletet, hogy szerezzek egy Trabant autót kormánykeréket, vagy valami hasonlót. Az első napokban mindenütt azzal fogadtak, hogy leltár miatt még nem tudnak árusítani, majd pedig azzal, hogy ilyesmivel, sajnos, nem szolgálhatnak. Később egy másfajta autót, rézhuzalt kerestem, de ezzel sem tudtam boldogulni. Azt mondták, hogy a réz import-áru és nehezen lehet hozzájutni, majd hogyha megtörténik az új ármegállapítás, talán majd akkor.

Ezekben az esetekben importcikkekéről van szó, amelyek nem azonosak a hazai ipar által gyártott termékekkel. Ezelőtt is és ezután is még elég hosszú ideig különleges szerepet töltenek be az importcikkek a közfogyasztásban. Ez érthető is és nincs is emiatt zúgolódni való. De kerestem hazai gyártmányú körkocsyát is, tekintve, hogy hideg napok voltak. Itt is azt a választ kaptam, hogy a régi szállítmány elfogyott és az új szállítmány még nem érkezett meg. Ez is lehetséges, mert hiszen az átvállalásnál, a kereskedelmi átárazásnál a megrendelések leszállítása késett. Egyszerűen mindent meg tudtam magamnak magyarázni.

De nem biztos az, hogy mindenki talál magyarázatot vásárlás közben, amikor az általa keresett árucikket hiánycikként kezelik. Érdemes erre a kérdésre néhány percet áldozni, mert a hiánycikkek fogalmával még egy ideig barátkoznunk kell. Ugyanis azáltal, hogy fogyasztói árreformot hajtottunk végre, még nem állítottunk elő több ipari terméket, s nem növeltük bizonyos árucikkek behozatali mennyiségét. Széles körű tévedés, hogy megkezdődött az új irányítási rendszer, egy csapásra megváltozott minden. Ez nem így van. A választék bővülése a kereskedelemben összefügg termelési tevékenységünk eredményességével. Nem attól csökken a hiánycikkek köre, hogy új árakat állapítottak meg, hanem attól, hogy az ipar és a mezőgazdaság többet termel. Azáltal csökken a hiánycikkek listája, ha növeljük behozatalunkat azokból az árucikkekből, amelyeket külföldi piacokról szerzünk be. De a behozatal mennyiségi növelésével szemben kell állnia hazai termelésünk növekedésének. Mi növekvő behozatalunkat azzal fizetjük ki, amit itthon termelünk. Itt nemcsak

mennyiségi tényezők játszanak szerepet, hanem minőségi is, s a termelési érték szintje sem utolsó szempont. Végeredményben ezeket a kérdéseket mind vizsgálva tehetjük hazai ipari és mezőgazdasági termelésünk fejlettségi állapotára és a fejlesztés lehetőségeire.

Egy munkás vagy parasztember, amikor a piacon jár, mint fogyasztó válik érdekeltté a hazai termelési és kereskedelmi kérdésekben. Egyáltalán nem közömbös, hogy megkapja-e azt, amit keres, és az sem, hogy milyen összegért jut a számára szükséges árucikkekhez. Hiánycikk esetén, vagy magas fogyasztói áron kínált árucikkek körében jogában áll mérgeződni, a keresett árut nem megvenni. Ez a fogyasztó szuverén joga. De mint főleg az egyben termelő személy is, s az általa termelt árucikkek és ára hasonlóképpen érint egy másik fogyasztót, aki szintén termelő. Ez a két összefüggés tehát, hogy termelő és fogyasztó olyan hangsúlyos motívum az új gazdasági irányítási rendszerben, hogy érdemes néhány gondolattal foglalkozni vele.

A közszükségleti cikkek, vagy ruházati cikkek ára attól függően módosul, hogy a termelés, tehát a termelői árak hogyan alakulnak. Ez mindenekelőtt — mint látható — termelési kérdés. Érdemes, hogy ez gyakran háttérbe szorul olyanoknál, akik cipőt, ruhát, kenyeret stb. készítenek. Pedig a kereskedelmi árak vizsgálatánál érdemes mindig figyelembe venni a termelői árakat, amely a termelés önköltségében, tehát az előállított termékek anyagi ráfordításában gyökereznek. Ha azt akarjuk — s ez természetes is —, hogy a fogyasztói árak minél kedvezőbben alakuljanak, s minél kisebb körbe szűroddék a hiánycikkek listája, akkor mindenekelőtt a termelés oldaláról közelítsük meg kereskedelmi dolgainkat, fogyasztói árrendszerünket.

Van olyan tévhit, miszerint az a fontos, hogy én, mint termelő, minél többet keressék, mert akkor bármilyen drága valami, azt meg tudom venni. Másiként szólva az a fontos, hogy az általam termelt áru fogyasztói árát úgy határozzák meg, hogy abban testet öltsön a minél magasabb termelői ár, merthoz én, mint termelő, előnyös. Magasabb jövedelemre teszek szert. Ez a nézet, vagy gyakorlat hamis, mert ha minden termelő meggyűd, vagy közösség így spekulál, akkor a kereskedelemben a fogyasztói árak egészen kedvezőtlenül alakulhatnak. S miután a termelői fogyasztók is, a piacon jönnek rá arra, hogy torz felfogásuk és gyakorlatuk folytán megfizethetetlen árakkal birkóznak. Ez a példa eléggé világossá teszi azt, hogy minden ipar-

ágnak, üzemnek, termelőszövetkezetnek, és állami gazdaságnak az az elsősorú érdeke, hogy minél olcsóbban és minél tömegesebben termeljen a piac számára. Mint kis közösségek, és mint a termelésben résztvevő egyének ez egyaránt azonos érdeke.

Gazdaságunk vezetői és a termelésben rendkívül nagy szerepet játszó műszaki, technikai és közgazdasági vezetők ezt nagyon jól érzékelik. Hasonlóképpen munkások és parasztek is évtizedes tapasztalataik alapján megértik a közgazdaságtant ezt az egyszerűt. De a most kinálkozó lehetőségek, a fogyasztói árak tekintélyes hányadának szabadmozgása stb. nagyobb nyereségi lehetőséget biztosít, s ezáltal hajlandóság keletkezhet arra, hogy ettől a közgazdasági alapelvektől indokolatlanul elrugaszkodjanak. De minden elrugaszkodás végeredményben összetársadalmi méretben kedvezőtlenül ut vissza, s ennél fogva csak átmeneti sikereket hordoz magában.

Ebből az is kiderül, hogy a tudatos tevékenység, a gazdaságpolitikánkat meggyőződéssel szolgáló vezetők és termelői kollektívák szerepe igen nagy. Tudatosan szolgálni azt a gazdaságpolitikát, amely áruházaikra törekedik, a vásárlók igényeihez igazodik és csökkenő árakkal próbálja meg versenyképességét biztosítani a külföldi és belföldi piacokon.

A kormánykerék vásárlásától messzire vitt az út: gazdaságpolitikai kérdések fejtegetéséig. De ez nem is véletlen, mert minden közszükségleti igényünk termelési tevékenységünkben gyökerezik és annak fejlődésétől függ. Látásra egészen egyszerű a kérdés: a fogyasztó, a termelő szemével vizsgálja a vásárolandó árut és a termelő azzal a meggyőződéssel állítja elő, hogy munkája vezetével ő is fogyasztóként jelentkezik az üzletben. Egyáltalán nem szójáték ez, hanem bonyolult gazdasági és társadalmi életünk egy kicsit ugyan leegyszerűsített formában, de mégiscsak lényegét tükröző vonása.

D. A.

„Nem én kiáltok...”

József Attilát szomorú és keserű szálak szorosabban fűzték Szegedhez, mint bármely más helységhez hazánkban. Az a legkevésbé tehát, hogy azt a házat, ahol egyetemi haláltórában alberlősködött, emléktábla „díszítse”. Igen, az emléktáblának egy kicsit tisztítani is kellene, nemcsak jelölni. Viszont a Brüsszeli körút 23-as számú egemeletes házban az emléktábla minden, csak nem dísz. Még emlékeztetőnek is gyenge. Betűi is alig olvashatók és siralmas elhanyagoltsága semmi jelét nem mutatja annak, hogy az elmúlt hónapok ünneplés áradatából egy csekélyke gondosság ide is jutott volna.

Az emléktábla, ha szembe állunk vele, a körút külső oldalán, a Pusztaszéri utca torkolatával szemközt és a kaputól jobbra, formailag egyezik a hasonló táblák ezrével. A betűk festékjével lehetett annak idején valami baj, mert elmozdítottak, lefolytak a betűkről. A szöveg olyan, mintha könnyezne. A tábla alatt ott egy megfelelő kampós szeg a majdnai kószorúk részére, de virágnak, koszorúnak, sőt szerény gondozásnak semmi nyoma.

Nem én kiáltok...

M. F.